

Maatschap Crossroads
t.a.v. dhr. Roskam
Parklaan 1
5061 JV OISTERWIJK

datum 13 oktober 2022
uw brief van -
uw kenmerk -
projectnummer 0473989.100
onderwerp Rapportage quickscan/natuurtoets Bosscheweg 240/242 te Tilburg

Geachte heer Roskam,

Hierbij sturen wij u de rapportage toe omtrent de uitgevoerde quickscan/natuurtoets (ecologie) ter plaatse van het ontwikkelgebied Bosscheweg 240/242 te Tilburg (Noord-Brabant).

Voor de resultaten alsmede de conclusies omtrent het uitgevoerde onderzoek verwijzen wij u graag naar de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Juriaan Heijmans
Projectleider Antea Group

Bijlage

Bijlage 1 Quickscan (ecologie) Bosscheweg 240/242 te Tilburg

contactpersoon: J.G. Heijmans
e-mail: juriaan.heijmans@anteagroup.nl
bijlage(n):

T 06 10 05 68 99

gecontroleerd:

Bijlage 1 Quickscan (ecologie) Bosscheweg 240/242 te Tilburg

Quicksan Wet natuurbescherming sloop en herontwikkeling Bosscheweg 236, 238 en 240 Tilburg

Projectnummer 220824

24 augustus 2022

Auteur
Ing. S. Halters

Opdrachtgever

Antea Group
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	3
1.1 AANLEIDING.....	3
1.2 WETTELIJK KADER	4
1.3 DOEL ONDERZOEK	4
1.4 LEESWIJZER	4
2. WERKWIJZE	5
3. BUREAUSTUDIE	6
3.1 GEBIEDSBESCHERMING.....	6
3.2 SOORTBESCHERMING	7
4. RESULTATEN VELDONDERZOEK	9
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	12
4.2 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN.....	13
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN	14
5.1 BESCHRIJVING GEPLANEDE ACTIVITEIT	14
5.2 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	14
5.3 TOETSING SOORTBESCHERMING	14
5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten	14
5.3.2 Vleermuizen	15
5.3.3 Zoogdieren.....	15
5.3.4 Amfibieën en reptielen	16
5.3.5 Vissen	16
5.3.6 Planten.....	16
5.3.7 Overig beschermde soorten	16
6. VOORZORGSMaatregelen.....	17
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
LITERATUUR.....	20

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

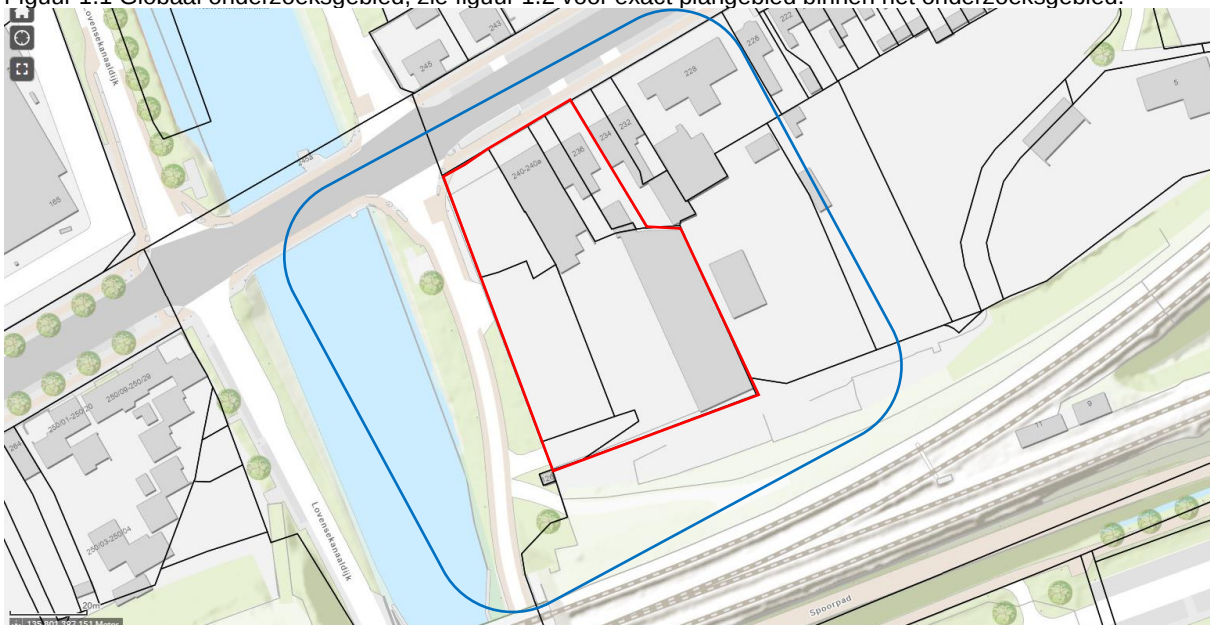
1.1 Aanleiding

De eigenaren van de planlocaties is voornemens om de huidige bebouwing te slopen (danwel gedeeltelijk te slopen) en nieuwbouw te realiseren.

In dit kader heeft Buijs Eco Consult in opdracht van Antea Group een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied en de directe omgeving. In onderstaande figuur 1.1 is het plangebied en het onderzoeksgebied van de quickscan opgenomen.

Figuur 1.1 Globaal onderzoeksgebied, zie figuur 1.2 voor exact plangebied binnen het onderzoeksgebied.

Figuur 1.2 plangebied in rood, het onderzoeksgebied, (in blauwe contour) bron ondergrond: kaarten Brabant

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de (en per 01/01/2017 in werking getreden) Wet natuurbescherming is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen/ niet bestendig beheer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Voor bestendig beheer kan worden aangesloten bij uitvoering van de werkzaamheden die vallen onder een geldige gedragscode, mits de natuurwaarden bekend zijn en behouden blijven.

Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaarder) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk. (Zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader). Schade kan diverse gevallen wel voorkomen worden in dat geval dienen de werkzaamheden volgens en onder de voorwaarden van een geldige gedragscode te worden uitgevoerd.

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is het beoordelen of in het werkgebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige (en per 01/01/2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming het bepalen of de aanvraag van een ontheffing danwel het werken volgens een goedgekeurd gedragscode noodzakelijk is.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het werkgebied. Hoofdstuk 3 gaat in op gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en Hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming op te sporen dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het werkgebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten? En geldt wellicht een algemene vrijstelling voor een of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is overdag op 6 juli 2022 een veldbezoek gebracht aan het werkgebied en de directe omgeving. Hierbij is op, basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het werkgebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, doden verstoring, vernieling) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4 Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Wet natuurbescherming artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

Het plangebied, is gelegen aan de Bosscheweg 236, 238 en 240 te Tilburg. Het plangebied bestaat uit een bedrijfsterrein met diverse bedrijfsbebouwing en twee geschakelde woningen (opgemetseld en een met pannendak). Het plangebied is gelegen vrijwel direct ten oosten van het Wilhelminakanaal. Alleen een strook met grazige begroeiing en de Lovense Kanaaldijk (weg) zijn gelegen tussen het Wilhelminakanaal en het plangebied. Ten westen van het plangebied komen diverse urbane vogelsoorten voor. Ook zijn rondom het kanaal diverse vleermuissoorten waargenomen.

Afbeelding 3.1 Globale ligging plangebied (bron ondergrond; kaarten Brabant)

3.1 Gebiedsbescherming

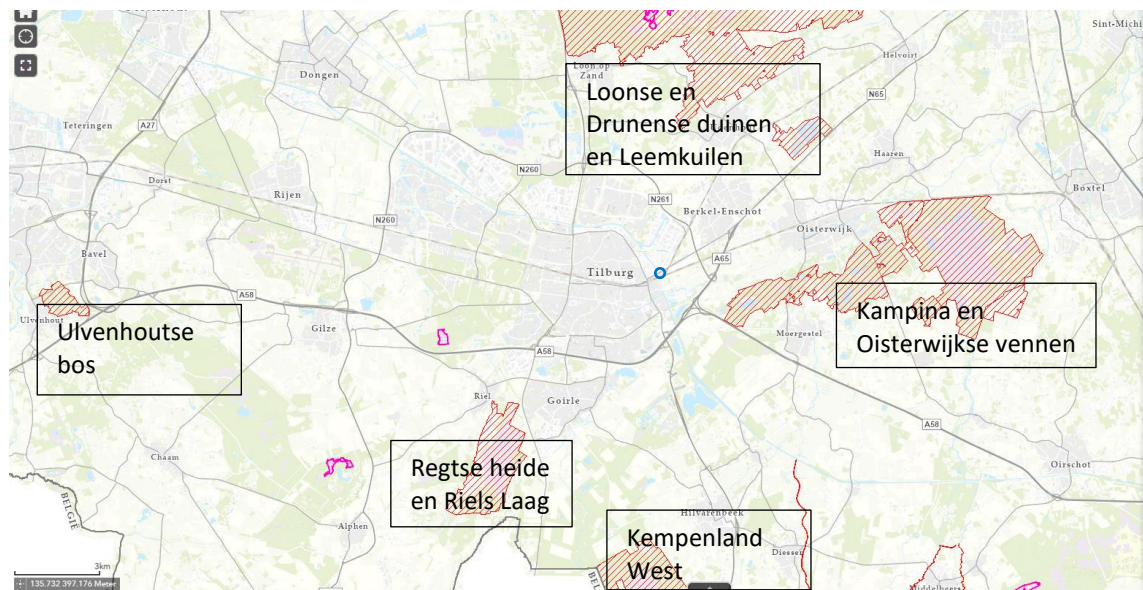
Natura 2000

Het plangebied (en onderzoeksgebied) is geheel gelegen buiten de contouren van Natura2000 gebied. Het dichtstbij zijnde Natura2000 gebied is Kampina & Oisterwijkse Vennen (op een afstand van ruim 2,5 km), zie figuur 3.2.

Andere Natura 2000 gebieden Loonse en Drunense duinen en Leemkuilen, Regte heide en Riels laag en Kempenland West liggen op grotere afstand van het projectvoornemen, deze gebieden worden daarom niet meegewogen in de effectbeoordeling.

Gezien de ruime afstand tot Natura2000 gebied de Kampina & Oisterwijkse Vennen en de tijdelijke aard van de werkzaamheden, zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. De werkzaamheden leiden niet tot oppervlakteverlies, versnippering of verslechtering van Natura2000 gebieden.

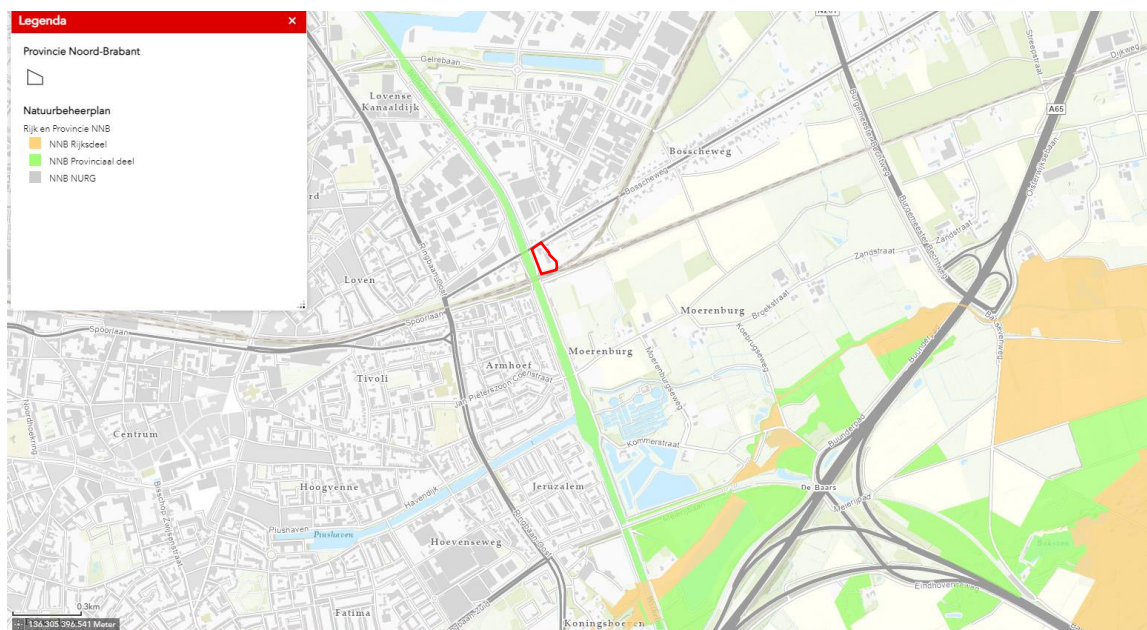
Een toetsing op basis van Stikstofdepositie (Aeriusberekeningen) zijn onderdeel van deze toetsing, deze is separaat uitgevoerd.

Afbeelding 3.2 Globale ligging plangebied in blauw ten opzichte van Natura 2000 (gearceerd) (bron kaarten Brabant)

Natuur Network Nederland

Nabij het plangebied is wel NNN (Natuur Network Nederland) gebied gelegen. Het plangebied ligt (zoals blijkt uit afbeelding 3.3) geheel buiten NNN. Wel is in het onderzoeksgebied (een omgeving van >20 tot 100 meter rondom het plangebied) NNN aanwezig, met typering Waterplas, (zie figuur 3.3).

Afbeelding 3.3 Globale ligging deel van het plangebied ten opzichte van NNN (in groen en oranje) (bron: kaarten Brabant)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen en telmee.nl zijn aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van beschermde soorten binnen een straal tot 2- 5 kilometer van het plangebied in de afgelopen 10 jaar, deze zijn in de onderstaande tabel opgenomen. (bron: verspreidingsatlassen, telmee.nl). In de beplanting in en grenzend aan het werkgebied kunnen eveneens andere vogels broeden (lijst van vogels in beperkt tot jaarrond beschermde vogels).

Soortgroep	Habitatrichtlijnsoort	Vogelrichtlijnsoort	Overige soorten
Vogels	-	Buizerd, , kerkuil, huismus, gierzwaluw	Diverse broedvogels*
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis,	-	-
Overige zoogdieren	<i>wolf</i>	-	Egel, en diverse muizen
Amfibieën en reptielen	-	-	<i>kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, groen kikker,</i>
Dagvlinders, libellen en nachtvlinders		-	<i>lepenpage</i>
Vissen	-	-	-
Overige fauna	-	-	-
Planten	-	-	-

Alle beschermde vaatplanten zijn op grotere afstand waargenomen. Dit geldt tevens voor de wolf hiervan is een waarneming ten oosten van Tilburg.

Aangezien in het planvoornemen geen veranderingen aan waterpartijen/oeveren voorzien zijn (en de werkzaamheden daar ook niet direct aan grenzen, zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de soortgroepen, vissen, amfibieën en waterplanten.

4. Resultaten veldonderzoek

De planlocatie is op 6 juli 2022 door S. Halters bezocht in het kader van de quickscan. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde en mogelijk aanwezige soorten.

Afbeelding 4.1 Voor en zijgevel woning nr 236. Inclusief mogelijkheden voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen

Afbeelding 4.2 zij- en achtergevel woning nr 238 en deel 240. Idem inclusief mogelijkheden voor huismus (matig), gierzwaluw en vleermuizen.

Afbeelding 4.3 foto's nr 240/240a bebouwing deels geschikt voor vleermuizen

4.1 Biotopen en soorten

De verschillende biotopen in het werkgebied bestaan uit:

- + bebouwing
- + verharding
- + grazige vegetatie/tuin

De biotopen buiten het plangebied die in de directe omgeving liggen (maar waar geen werkzaamheden gepland zijn)

- + wateroppervlakte
- + bomen

Bebouwing

In het plangebied is diverse soorten bebouwing aanwezig. Van bedrijfsbebouwing in de vorm van eenvoudige opslag, kantoor en winkel. Daarnaast zijn twee woningen gelegen. Opgetrokken in metselwerk met deel pannendak. De bebouwing is gesloten en vormt in de huidige opzet geen schuil en/of nestmogelijkheden voor bijv. kerkuil.

In de directe omgeving (> 100 m) is nog meer bebouwing aanwezig in de vorm van een woningen, bedrijvigheid en bijgebouwen.

Verharding

Een groot deel van het plangebied bestaat uit verhardingen. Zowel in pandig als uitpandig is verharding aanwezig. Ten westen van de bebouwing bestaat de verharding vooruit uit klinkerbestrating. Tussen de bestrating is geen beschermde flora waargenomen. Tevens is verharding rondom de woningen aanwezig.

Grazige vegetatie/ tuin

Een deel van het plangebied bestaat uit beperkt onderhouden tuin. Er zijn hier geen beschermde flora aangetroffen. Ter plaatse is (lokaal) de aanwezigheid van muizen aangetroffen. Voor kleine marterachtigen ter plaatse van het werkgebied ontbreekt beschutting. Het plangebied is in potentie geschikt als diffuus foerageergebied voor vleermuizen. Deze foerageerfunctie is echter in de ruimere omgeving van het plangebied ook in ruime mate aanwezig. De bomen aan de zuidzijde van nummer 240 vallen voor zover te beoordelen juist buiten het plangebied (buiten het hekwerk).

Wateroppervlakte

Het aanwezige open water in de omgeving van het plangebied wordt niet aangepast of aangetast als gevolg van de renovatiewerkzaamheden. In dit wateroppervlakte kunnen diverse amfibieën aanwezig zijn. Tevens kan het wateroppervlakte (en de oeverzone) gebruikt worden als foerageergebied en vliegroute voor diverse soorten, waaronder diverse soorten vleermuizen.

Bomen

De bomen en begroeiing in de omgeving van het plangebied zijn in potentie geschikt voor algemene boom- en struweelvogels. Jaarrond beschermde vogels zijn waargenomen in de omgeving van het werkgebied (o.a. buizerd) maar broeden niet tegen het werkgebied aan. In de bomen in de directe omgeving van het plangebied zijn geen grote nesten waargenomen. De bomen worden (waarschijnlijk) gebruikt als diffuse foerageerroute en vlieggeleiding door diverse vleermuissoorten. Ook kunnen de omvangrijke bomen (bijv. laanbomen) in gaten, kieren en scheuren verblijfplaatsen van boom bewonende soorten bevatten.

4.2 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde en/of bijzondere soorten die in het werkgebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Tabel 4.1: Te verwachten en waargenomen (vetgedrukte) soorten in het onderzoeksgebied let op vogels niet uitputtend

Soort		
Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening
Zoogdieren		
Egel	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Laatvlieger	Habitatrichtlijn	
Meervleermuis	Habitatrichtlijn	
Rosse vleermuis	Habitatrichtlijn	
Watervleermuis	Habitatrichtlijn	
Woelrat	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Dwergmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Aardmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Veldmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bosmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Huismuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Huisspitsmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Vogels		
Buizerd	Vogelrichtlijn, JBN	
Huisbus	Vogelrichtlijn, JBN	
gierzwaluw	Vogelrichtlijn, JBN	
huizwaluw	Vogelrichtlijn	
Merel	Vogelrichtlijn	
Koolmees	Vogelrichtlijn	
Pimpelmees	Vogelrichtlijn	
Heggenmus	Vogelrichtlijn	
Zwartkop	Vogelrichtlijn	
Kauw	Vogelrichtlijn	
Ekster	Vogelrichtlijn	
Zwarte kraai	Vogelrichtlijn	
Boomkruiper	Vogelrichtlijn	
Winterkoning	Vogelrichtlijn	
Spreeuw	Vogelrichtlijn	
Houtduif	Vogelrichtlijn	
Grote bonte specht	Vogelrichtlijn	
Holenduif	Vogelrichtlijn	
Turkse tortel	Vogelrichtlijn	
Amfibieën en reptielen		
Kleine watersalamander	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Alpenwatersalamander	Overige soorten	
Gewone pad	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bastaard kikker	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bruine kikker	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling

Toelichting tabel

Voor toelichting op beschermingsregime van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 1

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

De eigenaar is voornemens om de bestaande bebouwing te slopen.

5.2 Toetsing gebiedsbescherming

Er is geen sprake van blijvend oppervlakteverlies of versnippering ten opzichte van de huidige situatie van Natura2000 en/of NNN gebieden. De werkzaamheden leiden hooguit tot hele tijdelijke effecten.

Effecten van verontreiniging door stikstofdepositie zijn niet getoetst en onderdeel van deze rapportage, deze zijn separaat getoetst.

Natuur Netwerk Nederland

Er zullen door de werkzaamheden geen veranderingen plaatsvinden met wezenlijke gevolgen voor natuurlijke kenmerken en waarden van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen fysieke impact op het NNN, dus er is geen sprake van oppervlakteverlies. Verstoring is, door het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare broedperiode ook uitgesloten.

Conclusie gebiedsbescherming

Significant negatieve effecten op het Natura2000 gebied zijn op voorhand uitgesloten omdat de werkzaamheden geheel buiten natuurgebieden plaatsvinden op ruime afstand (> 2,5 km) van het meest nabij gelegen Natura2000 gebied. Daarnaast is tevens duidelijk dat als gevolg van de geplande werkzaamheden geen significant negatieve effecten ondervinden, mits de voorzorgsmaatregelen, zoals het werken buiten kwetsbare perioden, worden opgevolgd.

5.3 Toetsing soortbescherming

5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten

Nesten van vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uit broeden.

Indien de voorbereidingswerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart - juli, dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Alle nesten, eieren en jongen zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het vernielen/vernietigen van nesten van broedende vogels in kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Als er nesten aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen.

Naast algemene broedvogels zijn in de omgeving van het plangebied ook broedvogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Ter plaatse van het plangebied zouden hier huismus en gierzwaluw aanwezig kunnen zijn. In de Bossheweg zijn tijdens het veldbezoek verder westelijk en oostelijk ook huismussen waargenomen.

In de omliggende bomen (met een straal van minstens 200 meter) zijn geen grote nesten waargenomen, waardoor ook effecten, door verstoring van evt. nesten van buizerd, wespensdief, ransuil, havik, boomvalk, sperwer etc. kunnen worden uitgesloten.

Door de voorbereidingswerkzaamheden buiten de periode 15 maart tot 1 augustus te plannen, het werk klein te houden en de werkzaamheden in een zo kort mogelijke tijdsperiode te plannen, is het aannemelijk dat er geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming voor aanwezige vogelsoorten worden overtreden.

Op basis van de quickscan kan aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels (huismus, gierzwaluw en evt. huiszwaluw) niet op voorhand worden uitgesloten danwel aangetoond. Voor deze soorten is het noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren, alvorens een oordeel kan worden gegeven over de gunstige staat van instandhouding van urbane jaarrond beschermde vogels.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende broedvogelsoorten is niet in het geding, mits tijdens de broedperiode (maart t/m juli) geen werkzaamheden worden uitgevoerd, of pas nadat uit een ecologische veldinspectie blijkt dat er geen broedvogels (meer) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Deze werkzaamheden kunnen plaatsvinden na de resultaten van het vervolgonderzoek.

5.3.2 Vleermuizen

Op de planlocatie is het mogelijk dat als gevolg van de beoogde activiteiten mogelijk een/enkele vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden onttrokken. In het pand (zowel huisnummer 236 als 238 als 240) zijn kleine openingen aanwezig waar mogelijk soorten als gewone dwergvleermuis gebruik van maken (evenals ruige dwergvleermuis). Ook grotere soorten, als laatvlieger en meervleermuis kunnen op voorhand niet geheel worden uitgesloten. Er worden voor het planvoornemen geen bomen gerooid, dus verblijfplaatsen in bomen en evt. vliegroutes langs bomen blijven in stand. Het gebied heeft verder mogelijk een (diffuse) een foerageerfunctie voor diverse soorten. Wel dient beoordeeld te worden of het kanaal en de aanwezige bomen (en hun functies) negatieve effecten ondervinden van het planvoornemen.

De gunstige staat van instandhouding van de potentieel in de omgeving van het werkgebied verblijvende vleermuizen dient nader te worden onderzocht, in het specifiek is vervolgonderzoek volgens het vleermuisprotocol 2021 nodig naar (verblijfplaatsen van) gewone, ruige dwergvleermuis en eventueel (minder voorkomend), gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

5.3.3 Zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen in theorie kleine zoogdieren worden verstoord en hun vaste verblijfplaatsen vernield.

Onder (kleine) zoogdieren in het werkgebied vallen: muizen, wezel, hermelijn, bunzing, haas, konijn, vos, egel. Ter plaatse van de werkzaamheden zijn geen sporen van deze soorten en hollen/nesten aangetroffen die door deze soorten kunnen worden gebruikt. Gezien de beperkte aard van aanwezig groen (in centrum Tilburg in woon en bedrijfsomgeving) en geen grootschalig groen met nesten, hollen of leefgebied wordt verwijderd is er geen noodzaak voor vervolgonderzoek en/of vervolgstappen.

De waarneming ten zuidoosten van Tilburg van wolf is vermoedelijk een langstrekkend exemplaar (incidentele) geweest en kent binnen het plangebied en de ruime omgeving geen leefgebied.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding, mits de maatregelen voor het zorgvuldig uitvoeren van de werkzaamheden worden opgevolgd.

5.3.4 Amfibieën en reptielen

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen diverse soorten amfibieën (gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander). Aangezien er als gevolg van de beoogde werkzaamheden geen leefgebied en/of voortplantingswater van deze soorten verloren gaat zijn er geen negatieve soorten voor deze soorten te verwachten.

De gunstige staat van instandhouding van algemeen en mogelijk strikter beschermde voorkomende amfibieën en reptielen is niet in het geding aangezien er geen sprake is van aantasting van mogelijk voortplantingswater en leefgebied, mits de voorzorgsmaatregelen, voor het toepassen van zorgvuldig handelen (beschreven in Hoofdstuk 6) worden toegepast.

5.3.5 Vissen

Binnen het plangebied worden geen aanpassingen gedaan aan open water.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende vissen is niet in het geding.

5.3.6 Planten

Op de werklocatie en in de directe werkomgeving zijn geen beschermde planten waargenomen. Op basis van de habitattypes en de waargenomen beschermde soorten in de ruime omgeving, worden de in de Wet natuurbescherming beschermde planten in het werkgebied ook niet verwacht.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende beschermde planten is niet in het geding.

5.3.7 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, nachtvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelden. De iepenpage is op afstand van het plangebied waargenomen (buiten centrum van Tilburg) en geldt als een echte standvlinder. Binnen het plangebied is geen leefgebied van deze soort en kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

6. Voorzorgsmaatregelen

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen tijdens de werkzaamheden volgen hier de voorzorgsmaatregelen voor zowel gebiedsbescherming (paragraaf 5.2) en soortbescherming (paragraaf 5.3) gecombineerd.

- Voor aanvang van de werkzaamheden dient nader onderzoek plaats te vinden naar eventuele aanwezigheid van (verblijfplaatsen) van vleermuizen in het plangebied volgens het vleermuisprotocol 2021. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuissoorten kan op basis van de quickscan niet worden uitgesloten. Hierbij dient tevens aandacht te worden besteed aan eventuele aanwezige vliegroutes. Het plangebied kent te weinig begroeiing om (deel uit te maken) van essentieel foerageergebied.
- Pas na het uitvoeren van het nader onderzoek kan worden beoordeeld of (strikt) beschermde soorten voorkomen, wat het effect is op de voorgenomen ingreep.
- Tevens is vervolgonderzoek noodzakelijk om de aanwezigheid (of afwezigheid) van huismus, gierzwaluw en evt. huiszwaluw te kunnen aantonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de soortinventarisatieprotocollen (bijv. van NGB).
- Het uitvoeren van de werkzaamheden, na uitvoering van vervolgonderzoek en eventueel daaruit volgende vervolgstappen.
- Voer de werkzaamheden uit buiten de broedperiode (na bevindingen van het vervolgonderzoek). Door werkzaamheden uit te voeren buiten het kwetsbaar broed/voortplanting seizoen (half maart t/m juli) worden negatieve effecten op (algemene) broedvogels voorkomen. Wanneer dit niet (geheel) mogelijk kan pas gestart worden met de werkzaamheden indien een ecologisch deskundige heeft beoordeeld dat binnen het plangebied (en bijbehorende straal van mogelijke verstoring als gevolg van de werkzaamheden) geen broedvogels en beschermde soorten aanwezig zijn.
- Door de werkzaamheden buiten het broed-/voortplantingsseizoen uit te voeren worden ook de functies van nabij gelegen NNN gerespecteerd.

Tips:

Het kan een meerwaarde geven om al tijdens het noodzakelijke onderzoek alternatieve kasten voor vleermuizen en evt. huismus en gierzwaluw op te hangen. Deze kasten moeten (bij aantreffen van beschermde soorten) namelijk een bepaalde tijd gezamenlijk met de huidige locaties aanwezig zijn.

7. Conclusies en aanbevelingen

Kort samengevat is het resultaat van de quickscan:

- Tijdens de ingreep wordt geen Natura 2000-gebied of NNN tijdelijk aangetast, de werkzaamheden vinden geheel plaats buiten Natura2000 gebied en/of NNN gebied.
- Waarschijnlijk wordt de locatie door vleermuizen diffuus gebruikt (als foerageergebied). Dit is op basis van de quickscan niet te bevestigen danwel uit te sluiten. Omdat de bebouwing wordt gesloopt en deze bebouwing in principe geschikt is (betreedbaar) voor vleermuissoorten is nader onderzoek noodzakelijk (volgens het vleermuisprotocol 2021). Bij het aantreffen van beschermde functies van een of meer vleermuissoorten zijn vervolgstappen noodzakelijk. Het verstoren en (tijdelijk) verloren gaan van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn een verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming die overtreden kunnen worden bij de geplande werkzaamheden. Onderzoek moet uitsluiten of dit aan de orde is, en zo ja welke vervolgstappen daarna noodzakelijk zijn.
- Tevens is vervolgonderzoek noodzakelijk naar het voorkomen danwel afwezig zijn van huismus, gierzwaluw (en huiszwaluw).
- Op en rond de planlocatie komen vermoedelijk zoogdieren en amfibieën en wellicht reptielen voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Daarbij geldt voor de meeste grondgebonden zoogdieren (o.a. algemeen voorkomende muizen) en eventueel voorkomende algemene amfibieën op basis van de provinciale verordening een vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing (ex. Art. 3.31) van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen (art. 3.10), omdat enerzijds deze soorten geen essentiële functies hebben binnen het plangebied die als gevolg van de werkzaamheden verloren gaan en anderzijds omdat met mitigerende maatregelen de mitigerende maatregelen de werkzaamheden zorgvuldig kunnen worden uitgevoerd.
- De overige (potentieel) aanwezige strikter beschermde soorten kennen geen negatieve effecten van de voorgenomen ingreep omdat hun habitat niet wordt aangetast en hooguit in de omgeving aanwezig (kunnen) zijn.
- In en grenzend aan het werkgebied komen broedvogels, in de ruime omgeving van het plangebied komen waarschijnlijk ook jaarrond beschermde vogels (zoals buizerd) voor. De werkzaamheden zijn voorzien buiten de verstoringssafstand van mogelijke nesten. Er blijft voldoende potentieel foerageergebied vrij van verstoringen er is geen verwijdering van bomen voorzien. Door mitigerende maatregelen toe te passen, zoals buiten het broedseizoen aanvangen met de (voorbereidings)werken worden de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder artikel 3.1 en 3.5 niet overtreden.
- Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten geldt (wel) de bepaling van zorgplicht (Art 1.11). Door het naleven van de voorzorgsmaatregelen (hoofdstuk 6) kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.
- Een eventuele vergunning danwel verklaring van geen bedenkingen in kader van de Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming) is niet noodzakelijk aangezien het plangebied niet in (of direct nabij) natuurgebieden gelegen is en de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn. De toetsing in kader van stikstofdepositie wordt separaat uitgevoerd.
- Een ontheffing voor het onderdeel soortbescherming kan wel aan de orde zijn, echter dit kan pas definitief worden getoetst aan de hand van de resultaten van het nader onderzoek naar vleermuizen en urbane vogels (huismus, gierzwaluw en evt. huiszwaluw).

Aanbevelingen

Wij bevelen tevens aan om gelijktijdig met het uitvoeren van het onderzoek al te zorgen voor op zijn minst 4 maar wellicht beter 8 of 12 vleermuiskasten als alternatieve verblijfplaats te realiseren. Per vleermuisverblijf moeten tenminste 4 kasten worden opgehangen als tijdelijke compensatie.

Deze kasten zouden het best kunnen worden opgehangen aan bebouwing in de omgeving (max 100-200 m afstand) maar buiten het plangebied.

Ook kan het zinvol zijn om gierzwaluw en/of huismuskasten te realiseren, deze kennen echter een kortere gewenningstijd (dit past meestal in de periode van ontheffingsaanvraag). Op deze wijze kan de gewenningstijd samenlopen met het onderzoek.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Websites:

www.brabant.nl

www.natura2000.nl

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.rijksmonumenten.nl

www.sovon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het werkgebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfsplaatsen). Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomkruiper, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermden soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermden gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermden soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.